

ANALITIČNO OCENJEVANJE DELOVNIH MEST V ZENIŠKIH PODJETJIH

V vseh večjih podjetjih zenškega okraja analitično ocenjujejo delovna mesta delavcev in uslužbencev. Nedvomno je pri tem doslej največ dosegla zenška železarna, kjer je te dni komisija, v kateri je bilo zaposlenih 15 strokovnjakov, končala ocenjevanje in točkovanje delovnih mest delavcev. Sedaj ocenjuje in točkuje delovna mesta uslužbencev. Kakor računajo, bodo to obsežno delo, ki traja že več kakor dve leti, končali do septembra.

Delovni kolektiv železarne šteje več kakor 11.000 članov. Od teh so do danes znanstveno ocenili 2200 delovnih mest. Vzporedno z opisom in oceno tudi točkujejo delovna mesta. Pri točkovanju so odločilnega pomena strokovnost, telesna obremenitev, spretnost v opravljanju določenih delovnih operacij itd. Komisija opisuje delovna mesta v navzočnosti upravnika obrata, poslovodje, predelavca in zastopnika sindikata kakor tudi delavca, ki dela na tistem mestu. V komisiji za analitično ocenjevanje so nam povedali, da je najnapornejše delovno mesto predvaljača-

kovača na 1850-tonski stiskalnici v kovnici. To mesto je bilo ocenjeno s 36,5 točke. To je, kakor trdijo, največje število točk, ki ga lahko dobi neko delovno mesto delavcev. Delo jim je olajšano z uporabljanjem posebnega aparata za oceno svetlobe, količine prahu, temperature in drugih pogojev na najnapornejših delovnih mestih.

Vse gradivo o analitični oceni, ki bo tvorilo posebno knjigo, bodo predložili v javno razpravljanje v kolektivu. O tem gradivu bodo razpravljali tudi organi delavskega upravljanja, da bi določili enotno politiko in uskladili delovna mesta in postavke po tarifnem pravilniku.

Inž. Vojin Bijelić, vodja oddelka za gospodarnost v podjetju, trdi, da bo analitična ocenitev delovnih mest prispevala k povečanju delovne storilnosti. Ugotovili so, da imajo delovna mesta, na katerih je mogoče vse delo opraviti v pičlih štirih urah. Na takih delovnih mestih je torej delovna sila izkoriščena le 50-odstotno.

F. A.

VEČJA IZBIRA BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO V TRAVNIŠKEM PODJETJU »BORAC«

Podjetje »Borac« v Travniku je povečalo letno izbiro blaga za široko potrošnjo. Upošteva ju zahteve potrošnikov izdeluje to podjetje — ki je prej izdelovalo blago za potrebe armade — vse vrste moderne moške in otroške obleke in obutve. Kakor določa letošnji plan, bo izdelalo 200 tisoč parov kakovostnega moškega

perila, 127 tisoč kompletov moške, otroške in delovne obleke, nadalje modernih plaščev, vseh vrst obutve v skupni vrednosti milijardo dinarjev.

Prvi stik s potrošniki je podjetje doseglo v svoji novi prodajalni v Travniku. Iz njega je spoznalo, da blago ustreza potrebam trga. Zato bo odprlo svoje prodajalne v Zenici, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in še nekaterih drugih krajih. Kakor trdijo v komercialnem odelku »Borca«, bodo s 30 takimi prodajalnami olajšali prodajo svojih izdelkov.

F. A.

ZASEBNA GRADITEV JE DRAŽJA

Stanovanjski sklad na področju občine Čačak znaša okrog 160 milijonov din, skupne investicije za stanovanjsko graditev, če računamo tudi sredstva gospodarskih organizacij, pa presegajo 300 milijonov din. Stanovanjski problem, ki je tudi zelo pereč (okrog tisoč prebivalcev čaka na stanovanje, po vojni pa je bilo zgrajenih dva do tri tisoč stanovanj), bo z letošnjo graditvijo samo delno ublažen.

Glede na tak položaj upoštevajo pri odobranju kreditov potrebe in prioriteto. S tem v zvezi je treba pripomniti tudi, da daje komisija za revizijo projektov pri občinskem ljudskem odboru prednost tistim prošilcem za posojilo, ki gradijo cenejša, toda seveda komfortnejša in praktičnejša stanovanja. To je važno zato, ker so tudi tu imeli opravka s težnjo graditi luksuznejša stanovanja.

V isti smeri deluje tudi upravni odbor stanovanjskega sklada, ki proučuje tudi druge možnosti za hitrejšo in cenejšo graditev: investitorje usmerja k ugodnejšim virom gradbenega materiala in k cenejšim izdelovalcem, več pozornosti posvečajo organizaciji in kontroli del itd.

Zanimiva je tudi ugotovitev, kakor poudarja podpredsednik okrajnega ljudskega odbora, da se vsaj po dosedanjih izkušnjah iz Čačka individualna graditev ne spleča, ker je dražja, v skrajni liniji pa tudi bolj počasna. To zato, ker v teh primerih navadno gradijo hiše z enim stanovanjem, zato pa je težišče stanovanjske graditve na gospodarskih in drugih organizacijah, ki predvsem dobivajo posojila.

Nekateri strokovnjaki iz Varaždina so izračunali, da ni najdonosnejša investicija v kmetijstvu varaždinskega okraja zasajevanje plantažnih sadovnjakov, čeprav je to sadjarski okraj, ni nakup kmetijskih strojev ali zgraditev nekaterih predelovalnih obratov, temveč gradnja navadnih betonskih gnojilšč v 30.000 vaških gospodarstvih. Za eno gnojilšče bi potrošili po 20.000 din ali skupno v petih letih 800 milijonov v vsem okraju. Korist od tega pa bi bila velika: kmetovalci varaždinskega okraja bi dobili na leto hlevskega gnoja tolikšne vrednosti, kolikor bi drugače potrošili za nakup približno 2000 vagonov umetnih gnojil. Pridelki v poljedelstvu bi se zato povečali za približno milijardo dinarjev vrednosti na leto. In strokovnjaki končujeta: pošljimo sredstva za tako donosno investicijo; dajmo ta sredstva v obliki kreditov vaškim gospodarstvom.

Skratka: z družbenimi sredstvi v višini 500.000.000 din bi približno 30.000 vaških gospodarstev varaždinskega okraja zgradilo moderna gnojilšča. Zaradi boljšega gnojenja zemlje s hlevskim gnojem bi se pridelki precej povečali in individualni kmetovalci tega okraja bi pričeli tako do novih dohodkov v višini približno milijarde din na leto.

Kooperacija v reškem ladjedelništvu

Čedalje večja preobremenjenost naših velikih ladjedelnic z delom terja, da se vzpostavi sodelovanje z manjšimi ladjedelnicami, ki so se doslej predvsem ukvarjale s proizvodnjo in popravilom lesenih ladij. Lep zgled takega sodelovanja je dala reška ladjedelnica »Tretji maj« skupno z ladjedelnicama v Martinšćici in na Malem Lošinju. V teh majhnih ladjedelnicah opremljajo sedaj ladji »Zemun« in »Varaždin«. To sta linijski ladji s 1500 tonami nosilnosti, ki ju ladjedelnica »Tretji maj« gradi za potrebe »Jadranske slobodne plovidbe«. To je prvi primer, da prepušča velika ladjedelnica del poslov na novogradnjah drugim, manjšim ladjedelnicam. Jasno je, da je do tega prišlo zaradi potreb, ker se je ladjedelnica »Tretji maj« zavezala, da bo letos dobavila več ladij.

Taka praksa, ki je nedvomno pozitivna, je posebno pomembna za nadaljnji razvoj našega ladjedelništva, ker se s tem ladjedelnice za lesene ladje postopno usposabljaajo za dela z železom. Hkrati se rešuje sedaj posebno pereč problem remonta ladij, ker večje ladjedelnice, ki imajo sedaj skoraj izključno opravka z novogradnjami, ne sprejemajo rade ladij v popravilo. Tako so postala maloštevilna remonta podjetja preobremenjena. Tako stanje povzroča škodo posebno ladijskim podjetjem, ker imajo zaradi dolgih popravil znatne izgube. Po drugi strani imajo ladjedelnice za lesene ladje iz dneva v dan čedalje manj dela in je zato edina možnost za njihov obstoj preusmeritev k delu na železnih ladjah. To je sicer združeno z določenimi materialnimi stroški, je pa koristno, ker se tako povečuje število ladjedelnic, ki so sposobne popravljati večje in graditi manjše železne ladje. Kooperacija je posebno važna zaradi stalnega povečevanja naše trgovske mornarice, zaradi česar povpraševanje po svobodnih zmogljivostih za popravila stalno narašča.

Lj. Nikolić

IZ LISTOV IN BILTENOV ZGREŠENA USMERITEV

Zadruga, občine in druge organizacije, ki bodo dale kredite individualnim kmetom, pa bodo zaslužile pri povečanem prometu kmetijskih pridelkov in razen tega bo družba zaslužila, ker se bo zmanjšala potreba po umetnih gnojilih, in torej tudi regresi za to gnojilo. To pomeni, skupnost bo kmetovalcem omogočila, da bodo prišli v prihodnje vsako leto do novih dohodkov v višini milijarde din, sama pa od te akcije ne bo imela nobene neposredne koristi, čeprav bo dala vsa sredstva, nakupiti material, izdelala načrte itd.

Kmetijska postaja v Varaždinu je organizirala letos kombinirano pridelovanje koruze s krompirjem: dve vrsti zgodnjega krompirja — ena vrsta koruze. Pri tem ko bodo okrog 15. julija zgodnji krompir izkopali, bodo posejali in karnatko. Skupni dohodek iz takega kombiniranega pridelovanja znaša 200.000 din na leto in oral zemlje. Če po krompirju posejemo pesu, se dohodek poveča še za 100.000 din. Take poskuse izvajajo na 50 parcelah v okraju.

Tudi v tem primeru kmetijska postaja za svoje poskuse ne bo ničesar dobila. Gre za sorazmerno majhne površine in dohodki iz teh poskusov bodo neznatni. Toda beseda je o usmeritvi, o odnosu do takih možnosti, kjer se na zemlji individualnih kmetovalcev lahko najde skupen račun tako za lastnike zemlje kakor za organizatorje večje proizvodnje.